

Od redakcji

Tematem „Pamiętnika Teatralnego” 2021/4 są wyzwania metodologiczne historiografii teatru i performansu. Michał Kobiałka, redaktor gościnny bloku tekstów stanowiącego trzon zeszytu, postawił we wprowadzeniu kilka jasno sprecyzowanych historiograficznych pytań. Zaproszeni przez niego autorzy i autorki podejmują te zagadnienia, sięgając po przykłady z różnych epok – od osiemnastowiecznego teatru brytyjskiego po nowojorskie performanse z 2012 roku. Interesują ich zarówno różnorodne sposoby doświadczania i reprezentowania przeszłości w teatrze i performansie, jak i formy zapośredniczenia oraz kontrolowania wiedzy historycznej. Poszukują metod historiograficznych, dzięki którym można dostrzec i interpretować czasową, przestrzenną i materialną dynamikę przeszłości, a także dekonstruować i konstruować na nowo jej sensy bez zacierania czy maskowania wpisanych w nią sprzeczności. Podkreślają bowiem, że każdy przedmiot badań historycznych kryje w sobie wiele wymiarów czasu, przestrzeni i materii, które nie tylko są kulturowo uwarunkowane dawnymi i współczesnymi ideologiami, ale też przecinają się w nieoczekiwanych miejscach i uruchamiają dialektyczne napięcia. Autorki i autorzy szukają efektywnych pojęć i metafor, dzięki którym performatywne gesty konfigurowania przeszłości mogą wymknąć się z pułapki binarnych opozycji i zyskać świeżość oraz walory poznawcze. I choć praktyki artystyczne, kulturowe, muzealne czy naukowe stanowiące podstawę rozważań są wielorakie, eseje układają się w całość dzięki zarysowanej przez Michała Kobiałkę ramie teoretycznej oraz wspólnym, choć czytany inaczej, inspirującym lekturom – od Benjamina i Adorno, przez Lefebvrea, Barthesa, Badiou i Agambena, po Muñoza, Preciado i Mbembego.

Blok tematyczny uzupełniają pisane z polskiej perspektywy recenzje najnowszych anglojęzycznych zbiorowych tomów poświęconych problemom historiografii teatru i performansu: *The Routledge Companion to Theatre and Performance Historiography* pod redakcją Tracy C. Davis i Petera W. Marxa oraz *The Methuen Drama Handbook of Theatre History and Historiography* pod redakcją Claire Cochrane i Jo Robinson.
